Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	9Co/224/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8108231936
Dátum vydania rozhodnutia:	25. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Michal Boroň
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2017:8108231936.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Martina Kopinu v právnej veci žalobcu: P.. Y. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. O. X., X. XXX/XX, proti žalovanému: C.. L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., U. námestie X/XX, právne zastúpený: JUDr. Michal Krnáč, advokát so sídlom Žilina, Vojtecha Tvrdého 793/21, o ochranu osobnosti, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 14C/362/2008 - 334 zo dňa 09.06.2015 takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 3 000 EUR a vo výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, s výnimkou zamietnutia žaloby v časti povinnosti žalovaného ospravedlniť sa za porušenie prezumpcie neviny žalobcu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej len súd prvej inštancie) napadnutým rozsudkom rozhodol cit.: „žalovaný je povinný v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku sa písomne ospravedlniť žalobcovi a doručiť mu ospravedlnenie v tomto znení:
„Ja, C.. L. F. sa ospravedlňujem Vám, P.. L. Y. za to, že som na verejnej tlačovej konferencii Slovenskej národnej strany konanej dňa 22.12.2005 v Bratislave zvolanej na tému: „Zverejnenie dôkazov, chronológie a zložiek nasadených na sledovanie a diskreditáciu opozičného politika - predsedu SNS L. F.“ za prítomnosti píšucich reportérov, kamier a zvukových záznamových zariadení zverejnil Vaše meno a priezvisko. Zverejnením Vášho mena a priezviska som nezákonne zasiahol do Vašich práv na ochranu osobnosti, najmä ľudskej dôstojnosti, súkromia a mena.“
„Ja, C.. L. F., sa ospravedlňujem Vám, P.. L. Y., za moje zverejnenie nepravdivých tvrdení o Vašej osobe na verejnej tlačovej konferencii Slovenskej národnej strany konanej dňa 22.12.2005 v Bratislave zvolanej na tému: „Zverejnenie dôkazov, chronológie a zložiek nasadených na sledovanie a diskreditáciu opozičného politika - predsedu SNS L. F.“, ktoré prevzali mienkotvorné média a šírili ich ďalej ako pravdivé, na ktorej som v kontexte sprievodného textu prezentovanej správy uviedol, že:
„Tento tím bol nedávno posilnený o L. Y., ktorého osobne riadi Ján Vaľo a viceprezident PZ SR L. F..“
„Y. má jedinú úlohu - dostať za každú cenu F., potom bude omilostený a povýšený.“
Nepravdivé informácie o Vašej osobe som zverejnil bez toho, aby som mal dôkazy o ich pravdivosti alebo hodnovernosti.“
Žalovaný je povinný do troch dní od právoplatnosti rozsudku, požiadať Televíziu TA3 - spoločnosť C.E.N. s.r.o., Gagarinova 12, P.O.BOX 31, 820 15 Bratislava, IČO 35 780 886, spoločnosť zapísaná v Obchodnom registri OS Bratislava I, oddiel Sro, vl. č. 21029/B o uverejnenie jeho ospravedlnenia žalobcovi vyššie uvedeného znenia a to do 10 (slovom: desať) dní od právoplatnosti rozsudku v reklamnom bloku v prime time (hlavnom vysielacom čase) formou oznamu - čitateľne zobrazeného písaného a zrozumiteľne čítaného textu v dĺžke minimálne 120 (slovom: stodvadsať) sekúnd a to 1

(slovom: jeden) krát v premiére a 1 (slovom: jeden) krát v repríze s časovým rozostupom minimálne 1 (slovom: jednej) až 2 (slovom: dvoch) hodín.
V prípade, že si žalovaný nesplní úloženú povinnosť spojenú s požiadaním Televízie TA 3 - spoločnosť C.E.N. s.r.o., Gagarinova 12, P.O.BOX 31, 820 15 Bratislava, IČO 35 780 886, spoločnosť zapísaná v Obchodnom registri OS Bratislava I, oddiel Sro, vl. č. 21029/B o uverejnenie jeho ospravedlnenia žalobcovi vyššie uvedeného textu v stanovenom termíne, žalobca je oprávnený na náklady žalovaného uverejniť ospravedlnenie žalovaného vyššie uvedeného znenia v reklamnom bloku v prime time (hlavnom vysielacom čase) formou oznamu - čitateľne zobrazeného písaného a zrozumiteľne čítaného textu v dĺžke minimálne 120 (slovom: stodvadsať) sekúnd a to 1 (slovom: jeden) krát v premiére a 1 (slovom: jeden) krát v repríze s časovým rozostupom minimálne 1 (slovom: jednej) až 2 (slovom: dvoch) hodín v jednej televízii ľubovoľne vybranej žalobcom a uverejniť ospravedlnenie žalovaného vyššie uvedeného znenia textom, v reklamnom bloku jedného denníka ľubovoľne vybraného žalobcom po dobu 24 (slovom: dvadsaťštyri) hodín.
Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 3.000,- Eur (slovom: tritisíc) do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
V prevyšujúcej časti návrh zamieta.
O trovách konania bude rozhodnuté v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.“
2. Rozhodnutie vo vyhovujúcom výroku odôvodnil cit.: „V prejednávanej veci ako to vyplýva z obsahu výrokov je veľmi podstatné, že celý predmetný výrok je skutkovým tvrdením vo vzťahu k osobe žalobcu. ... Zo žalovaným prednesených slov je výrok o trestnom stíhaní žalobcu pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, prečo bol vo väzbe osem mesiacov nepochybne pravdivý, v období odvysielania reportáže bol žalobca skutočne trestne stíhaný pre uvedený trestný čin a tiež je nesporné, že v čase od 04.12.2003 do 25.08.2004 bol prvýkrát vo väzbe. Výrok o nasadení žalobcu do tímu osobne riadeného L. X. a viceprezidentom PZ SR L. F. s úlohou dostať za každú cenu F., potom bude omilostený a povýšený je výrokom, ktorého pravdivosť žalovaný nepreukázal, je teda nepravdivý. ... Autor predtým, ako skutkové tvrdenie prednesie a toto je spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv inej osoby by mal vyvinúť určité primerané úsilie za účelom zistenia, či je ním prednášaný výrok pravdivý. ... Vo vzťahu k výroku o trestnom stíhaní žalobcu pre trestný čin zneužitia právomoci verejného činiteľa a väzobnom stíhaní žalobcu súd sa nestotožňuje s namietaným porušením prezumpcie neviny žalobcu, nakoľko vychádzal z nálezu Ústavného súdu SR III ÚS 83/01 „Samotné tvrdenia orgánov činných v trestnom konaní o spáchaní trestného činu obvineným nie sú zásahom do prezumpcie neviny, ktoré odôvodňujú postavenie jednotlivých orgánov činných v trestnom konaní a tiež štádium trestného konania. Prezumpciu neviny porušujú výroky orgánov činných v trestnom konaní o obvinenom zverejnené v masmédiách, ktoré vyjadrujú názor, že tento je vinný, pričom jeho vinu ešte nevyslovil právoplatným odsudzujúcim rozsudkom súd. Prezumpciu neviny neporušujú také výroky, ktoré len vyjadrujú stav podozrenia zo spáchania trestného činu.“, a uvedený výrok v čase jeho odprezentovania bol pravdivý. ... Postavenie účastníkov v dobe prednesenia predmetného výroku, obaja boli verejnými činiteľmi, avšak v spoločenskej hierarchii bolo postavenie žalovaného na stupni výrazne vyššom, ... Negatívnym zásahom je aj zverejnenie informácie žalovaným na verejnej tlačovej konferencii pred médiami a novinármi, pričom platí, že čím hromadnejšie sa informácia distribuuje, tým vyššia je ochrana osobnostných práv. ... Z pohľadu súdu boli splnené predpoklady v zmysle ust. § 13 ods. 1 OZ, aby bolo žalobcovi poskytnuté primerané nepeňažné zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia. Súd vyhovel návrhu žalobcu aj v časti spôsobu ospravedlnenia a uložil žalovanému požiadať televíziu TA3 - spoločnosť C.E.N s.r.o., ktorá záznam z tlačovej besedy aj so spornými výrokmi opakovane odvysielala zverejniť ospravedlnenie ... Súd nevyhovel návrhu žalobcu v časti o uloženie povinnosti žalovanému požiadať televíziu Markíza - spoločnosť MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s.r.o. o uverejnenie ospravedlnenia žalovaného žalobcovi v reklamnom bloku v prime time formou oznamu - čitateľne zobrazeného písaného a zrozumiteľne čítaného textu v dĺžke minimálne 120 sekúnd 1-krát v premiére a 2-krát v repríze s odôvodnením, že výroky odprezentované žalovaným menovaná televízia zverejnila len na Markíza texte, nie v hlavných správach televízie, preto z pohľadu súdu by nebola zachovaná proporcionalita medzi zásahom do osobnostných práv žalobcu a poskytnutím primeraného nepeňažného zadosťučinenia vo forme ospravedlnenia.“ Súd taktiež z rovnakých dôvodov nevyhovel žalobnému návrhu v časti o uloženie povinnosti žalovanému požiadať Tlačovú agentúru SITA - spoločnosť SITA Slovenská tlačová agentúra a.s. o zverejnenie ospravedlnenia v reklamnom bloku formou oznamu - čitateľne zobrazeného písaného textu po dobu 24 hodín tiež s poukázaním na neproporcionalitu medzi zverejnením informácie a ospravedlnením. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy, požadoval žalobca náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 66.387,84 Eur, súd za primeranú považoval náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000,- Eur a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Súd má preto za to, že morálne zadosťučinenie v danom prípade

sa nejaví byť postačujúce a žalobca má nárok aj na zadosťučinenie v peniazoch (majetkovú satisfakciu) a pri určení výšky primeraného zadosťučinenia súd vychádzal z preukázanej závažnosti vzniknutej ujmy a z okolnosti neoprávneného zásahu.“ O trovách konania súd rozhodne v súlade s ust. § 151 ods. 3 O.s.p..

3. Proti zamietavej časti rozsudku, čo do zamietnutia v rozsahu ospravedlnenia a nemajetkovej ujmy, podal včas odvolanie žalobca. V odvolaní poukázal na rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 17C/362/2008-405 zo dňa 5.3.2014, ktorým bola žalobcovi popri ospravedlnení priznaná aj finančná satisfakcia vo výške 15 000 eur (odvolací súd rozsudok potvrdil v časti o zaplatenie 5.000 Eur a v prevyšujúcej vyhovujúcej časti rozsudok zmenil a žalobu zamietol, pozn. odvolacieho súdu), na rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 9C/216/2002 - 379 zo dňa 26.09.2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/7/2006 zo dňa 24.10.2006, ktorým bolo priznané C.. R. Y. finančné zadosťučinenie vo výške 4 000 000,00 Sk a na rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 17C/8/2003 zo dňa 15.12.2004 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/126/2005 - 312 zo dňa 18.10.2005, ktorým bolo priznané L.. E. F. finančné zadosťučinenie vo výške 500 000 Sk. Opätovne pripomenul negatívny vplyv vyjadrení žalovaného na jeho osobu. Žalobca má za to, že priznanie ospravedlnenia, peňažného zadosťučinenia v požadovanej výške a náhrada trov konania žalobcovi sú dôvodné.

4. Odvolanie podal i žalovaný, a to proti výroku rozsudku, ktorým súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 3 000 eur. Uviedol, že jeho výrok nebol spôsobilý zasiahnuť do práv žalobcu. Zdôraznil, že časť výroku bola pravdivá a vo zvyšku bola mienená ako kritika štátnych orgánov. Navrhol preto, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutej časti a návrh žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch zamietol. Uplatnil si náhradu trov konania.

5. Žalovaný k vyjadreniu žalobcu uviedol, že rozsudky, ktoré vo svojom odvolaní spomína žalobca majú odlišný skutkový základ ako aj právne posúdenie.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce a dospel k záveru, že rozsudok je v napadnutej časti vecne správny. Súd prvej inštancie vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje, a len pre zdôraznenie správnosti dopĺňa.

7. Skutočnosť, že preskúmavané výroky boli prednesené nenamieta ani sám žalovaný, preto v prejednávanom prípade bolo nevyhnutné vzhľadom na tvrdenia žalobcu, obranu žalovaného a na základe okolnosti prípadu zvážiť, či vyjadrenia žalovaného prednesené pred médiami dosiahli takú intenzitu, že zasiahli do práva na ochranu osobnosti žalobcu a či vo vzniknutej situácii bol zásah primeraný. Podstatou sporu je teda stret slobody prejavu žalovaného s ochranou cti žalobcu. Pri skúmaní tejto otázky bolo dôležité v prvom rade, či ide o výkon práva žalovaného vyplývajúci zo slobody prejavu alebo nie.

8. Podstata rozhodovania difamačných sporov je hľadanie vyváženého vzťahu medzi ústavou garantovaným právom na ochranu cti, dôstojnosti či súkromia a slobody prejavu a právom na informácie. V niektorých situáciách musí sloboda prejavu ustúpiť. Limitačné klauzuly v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR explicitne uvádzajú dôvody obmedzenia slobody prejavu.

9. Podľa čl. 26 ods.1 Ústavy SR, sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

10. Podľa čl. 26 ods. 2 veta prvá Ústavy SR, každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu.

11. Podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

12. Podľa ust. § 11 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

13. Podľa ust. § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

14. Každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena (Čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky ďalej len „Ústava“).

15. Prejednávanej právnej problematiky sa týkajú viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva. Odvolací súd nemôže nespomenúť dôležitú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie.
16. V rozsudku ESĽP Karhuvaara Iltalethi proti Fínsku zo 16. novembra 2004 bolo konštatované s poukazom na rozhodnutie Castells proti Španielsku a Carolina von Hannover proti Nemecku, „že verejnosť má právo byť informovaná a toto právo sa za určitých osobitných okolností môže vzťahovať aj na aspekty súkromného života verejne činných osôb, najmä ak ide o politikov. Je pochopiteľné, že tlač sa snaží upútať pozornosť čitateľov a tento zámer je legitímny, ak slúži popri podpore predaja novín aj na určité objasnenie udalostí, teda zámerom je upútať verejnosť na riešenie určitej spoločenskej otázky."
17. ESĽP tiež v rozhodnutí De Haes a Gijsels proti Belgicku, v roku 1997 zdôraznil nevyhnutnosť rozlišovania medzi faktami a hodnotiacimi úsudkami s tým, „že existenciu faktov možno dokázať, zatiaľ čo pravdivosť hodnotiaceho úsudku nemožno dokázať (rozsudok Lingens proti Rakúsku z 8. júla 1986), pričom sloboda prejavu sa vzťahuje nielen na „informácie" alebo „myšlienky" prijímané priaznivo alebo na tie, ktoré sa považujú za neškodné či bezvýznamné, ale aj na tie, ktoré šokujú, urážajú alebo znepokojujú štát či akúkoľvek časť populácie. Naviac, sloboda zahŕňa aj istý stupeň preháňania, dokonca aj provokácie" (obdobne aj vo veci Prager a Oberschlick proti Rakúsku, Fressoz a Roire proti Francúzku z 21. 2. 1999).
18. Sloboda prejavu predstavuje významné právo, avšak táto sloboda je limitovateľná a je nutné ju vyvažovať s inými základnými právami.
19. „Sloboda prejavu je základným pilierom demokratickej spoločnosti, v ktorej je každému dovolené vyjadrovať sa k verejným veciam a vynášať o nich hodnotové súdy. K veciam verejným pritom nepochybne patrí činnosť orgánov verejnej moci, vrátane rozhodovacej činnosti súdov a taktiež činnosť osôb pôsobiacich vo verejnom živote. Tieto činnosti môžu byť verejne posudzované, pričom pri ich kritike platí z princípu demokracie vyplývajúca ústavná prezumpcia, že ide o kritiku dovolenú, v niektorých situáciách však musí sloboda prejavu ustúpiť." (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci I. ÚS 152/08).
20. Z článku 26 ods. 4 Ústavy SR vyplýva, že sloboda prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom. Vychádzajúc z uvedeného ustanovenia teda vždy musí súd prehodnotiť, či druh predmetného prejavu je chránený v zmysle čl. 26 Ústavy SR, či došlo k zásahu do slobody prejavu, či uvedený zásah mal zákonný základ a či pri strete týchto práv nedošlo k zásahu a k stretu s právom na ochranu osobnosti a súkromného života a je treba uviesť, že tieto práva alebo ich stret stoja vždy na rovnakej úrovni.
21. Limitačná klauzula v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR uvádza dôvody takéhoto obmedzenia, pričom takéto obmedzenie musí byť stále v súlade s demokratickým charakterom spoločnosti. Dôvodom obmedzenia môže byť aj ochrana práv iných, teda aj základné právo na česť podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy SR, resp. čl. 16 ods. 1 Ústavy SR konkretizované v § 11 a nasl. OZ. Zákon teda chráni ustanovenie § 11 a nasl. OZ osobnosť súkromných osôb pred neoprávnenými zásahmi zo strany iných súkromných osôb alebo štátu. Takýmto zásahom môžu byť aj zverejnenie nepravdivých a poškodzujúcich údajov o určitej osobe" (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci I. ÚS 152/08).
22. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na záver vyslovený v rozhodnutiach Ústavného súdu Slovenskej republiky, napríklad PL. ÚS 22/06, PL. ÚS 6/04, 3. ÚS 34/07, kedy základné práva a slobody sa v určitom konkrétnom prípade môžu dostať do konfliktu vo vnútri systému základných práv a slobôd ."Každý konflikt treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy a so zreteľom na to, že všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca k popretiu iného práva alebo slobody (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu SR PL ÚS 7/96)."
23. „Pri strete práva na informácie a ich šírenie s právom na ochranu osobnosti a súkromného života, teda základných práv stojacich na rovnakej úrovni je vecou súdu, aby s prihliadnutím na okolnosti každého prípadu zvážili, či jednému právu nebola bezdôvodne daná prednosť pred druhým právom" (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 3Cdo/84/2011).
24. „Pri strete základného politického práva na informácie a ich šírenia s právom na ochranu osobnosti a súkromného života, teda základných práv, ktoré stoja na rovnakej úrovni je vecou nezávislých súdov, aby s prihliadnutím k okolnostiam každého jednotlivého prípadu starostlivo zvážili, či jednému právu nebola nedôvodne daná prednosť pred právom druhým. Je preto treba na základe konkrétnych okolností daného prípadu zvážiť, či výrok dosahuje takú intenzitu, že zasahuje do práva na ochranu osobnosti danej osoby, či je v situácii primeraný, či možno v danom prípade preferovať právo na ochranu cti a dobrej povesti dotknutej osoby alebo uprednostniť právo na slobodu prejavu a šírenia informácii. Je potom nutné mimo iného skúmať, či podávaná informácia je pravdivá, či forma jej verejnej prezentácie

je primeraná a či zásah do osobných práv je nevyhnutne pôvodným javom, napríklad výkonu kritiky tzv. či primárnym cieľom kritiky nie je hanobenie a zneuctenie danej osoby“ (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci I. ÚS 156/99). K zásahu do práva na ochranu osobnosti síce zásadne môže dôjsť i objektívne, teda s vylúčením zavinenia narušiteľa práva. Nič menej každé zverejnenie nepravdivého údaju nemusí automaticky znamenať neoprávnený zásah do osobnostných práv. Takýto zásah je daný iba vtedy, ak:
1/ existuje medzi zásahom a porušením osobnej sféry príčinná súvislosť,
2/ tento zásah v konkrétnom prípade presiahol určitú prípustnú intenzitu takej miery, ktorú už v demokratickej spoločnosti nemožno tolerovať.“ (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci IV. ÚS 154/97)
25. „Sloboda prejavu nie je bez hraníc. Sú s ňou spojené určité práva a povinnosti a určitá zodpovednosť, ktoré majú význam vtedy ak hrozí nebezpečenstvo zásahu do povesti a práv iných osôb“ (porovnaj rozsudok ESĽP Ružový panter Občanské združení v. Česká republiky z 2.2.2012)
26. Ústavný súd Slovenskej republiky všeobecným súdom napomáha tzv. vodítkom k testu proporcionality medzi zásahom do slobody prejavu žalovaného a ústavnými garanciami práva na súkromie žalobcu. Na ten účel, obdobne ako v iných porovnateľných prípadoch (napr. II. ÚS 152/08, II. ÚS 326/09), ústavný súd poukázal na test proporcionality založený na hľadaní odpovedí na otázky KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO v danom prípade „hovoril“ (uverejnil informáciu).
27. Žalovaný je v danom prípade teda „nositeľom“ slobody prejavu, je verejne činnou osobou, súčasťou komunálnej a štátnej politiky, preto jeho názory a vyjadrenia majú istú mieru relevancie. /KTO/
28. Dôsledkom snahy o podporu výmeny názorov o verejne zaujímavých témach je aj kategorizácia osôb, ktorých sa informácie uvedené v tlači týkajú a do ktorých osobnostnej sféry negatívne zasahujú, resp. môžu zasahovať. Hranice akceptovateľnosti šírenia informácií týkajúcich sa osobnostnej sféry sú najširšie u politikov a najužšie u „bežných“ občanov. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sú hranice prípustnej kritiky vo vzťahu k osobe činnej vo verejnej funkcii širšie ako v prípade súkromnej osoby. Stupeň dovolenej kritiky sa mení podľa charakteristiky adresáta. Hranice akceptovateľnej kritiky sú nastavené najširšie u politikov, najužšie u „bežných" občanov (porov. napr. rozsudok ESĽP z 8. júla 1986 vo veci sťažnosti Lingens proti Rakúsku č. 9815/82, bod 42, alebo rozsudok z 9. januára 2007 vo veci sťažnosti Kwiecień proti Poľsku č. 51744/99, bod 52).
29. Obsahom inkriminovanej správy boli veci verejného záujmu, keďže žalobca pracoval ako policajt. Osoby verejného záujmu nemôžu zabrániť tomu, aby sa stali predmetom spravodajskej činnosti v rámci podávania informácií (pokiaľ sa tak deje vo verejnom záujme) a sú z týchto dôvodov vystavené širšej kontrole verejnosti a jej prísnejšiemu hodnoteniu než ostatné osoby. Povinnosť strpieť záujem a kontrolu verejnosti však nemožno dávať na rovnakú úroveň u politika a radového policajta. Inkriminovaná správa sa nepochybne týkala žalobcu, vytvárala obraz o ňom, žalobca bol v ňom označený plným menom, a preto boli uvedené informácie aj podľa názoru odvolacieho súdu objektívne spôsobilé svojím obsahom vyvolať negatívny zásah do osobnostnej sféry žalobcu. /O KOM/
30. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že výrok žalovaného prednesený na tlačovej konferencii dňa 22.12.2005 bol okrem iných médií uverejnený aj televíziou TA3 - spoločnosť C.E.N s.r.o., televíziou Markíza - spoločnosť MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o. a Slovenskou tlačovou agentúrou SITA.
31. Odvolací súd konštatuje, že správa ako celok predstavuje zásah do osobnostných práv žalobcu. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je zásadne každé nepravdivé tvrdenie alebo obvinenie, ktoré zasahuje do práv fyzickej osoby chránených ustanoveniami § 11 a nasl. OZ. Ústne alebo písomne vykonaný zásah môže spočívať v rozširovaní nepravdivých správ, dotýkajúcich sa osobnosti fyzickej osoby, v nepravdivom obvinení z nečestného konania, ako aj v kritike presahujúcej obsahom, formou a cieľom rámec pravdivej a objektívnej kritiky (porov. uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 25. 2. 2003 sp. zn. 28Cdo 2099/2002). /ČO/
32. Užitočným kritériom pri posudzovaní zásahu do slobody prejavu je miesto zaznenia či uverejnenia sporných výrokov. Vo všeobecnosti platí, že čím hromadnejšie sa informácia distribuuje, tým vyššia je ochrana osobnostných práv. K šíreniu vyjadrení žalovaného došlo na celoštátnej úrovni, keďže ich prevzali a šírili celoštátne médiá, čím sa tieto vyjadrenia stali prístupné širokej verejnosti po celom Slovensku. Iná situácia by bola, ak by prejav žalovaného bol sprostredkovaný len lokálne miestnymi médiami. Sporná správa bola navyše uverejnená v televízii, čo treba z hľadiska tohto kritéria posudzovať prísnejšie. /KDE/
33. Inkriminovaná práva zasiahla žalobcu v čase, keď vykonával povolanie policajta a viedol riadny rodinný život s manželkou a synom. /KEDY/

34. „K porušeniu práva na česť, resp. dobrú povesť, môže dôjsť slovom, písmom, obrazom i akýmkoľvek iným konaním difamujúcej (zneucťujúcej, znevažujúcej, dehonestujúcej, diskreditačnej) povahy. Ak k takémuto porušeniu malo dôjsť slovom, treba pri skúmaní primeranosti konkrétneho výroku v prvom rade odlíšiť, či sa jedná o skutkové tvrdenie alebo hodnotiaci úsudok (kritiku), pretože podmienky kladené na prípustnosť každej z týchto kategórií sa líšia.
35. Skutkové tvrdenie sa opiera o fakt, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania, pravdivosť tvrdenia je teda overiteľná. V zásade platí, že oznámenie pravdivej informácie nezasahuje do práva na ochranu osobnosti, pokiaľ tento údaj nie je podaný tak, že skresľuje skutočnosť, či nie je natoľko intímny, že by odporoval právu na ochranu súkromia či ľudskej dôstojnosti. Z hľadiska pravdivosti skutkových tvrdení nie je nevyhnutné trvať na ich úplnej presnosti, ale je postačujúce, aby celkové vyznenie určitej informácie zodpovedalo pravde, teda stačí, aby pravdivá bola podstatná časť tvrdenia (oznámenia). Porušenie práva na česť, resp. dobrú povesť, môže byť spôsobené len takými skutkovými tvrdeniami, ktoré sú objektívne spôsobilé privodiť ujmu na cti, resp. dobrej povesti dotknutého subjektu, v očiach ostatných fyzických osôb, a teda pôsobiť difamačne. Či je určité tvrdenie difamujúce, treba posúdiť nielen podľa použitých výrazov a formulácií, ale podľa celkového dojmu s prihliadnutím ku všetkým súvislostiam a okolnostiam, za ktorých k tvrdeniu došlo.
36. Na rozdiel od skutkového tvrdenia hodnotiaci úsudok vyjadruje subjektívny názor svojho autora, ktorý k danému faktu zaujíma určitý postoj tak, že ho hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to na základe vlastných (subjektívnych) kritérií. Hodnotiaci úsudok nemožno akokoľvek dokazovať, je však potrebné skúmať, či sa zakladá na pravdivej informácii, či forma jeho verejnej prezentácie je primeraná a či zásah do osobnostných práv je nevyhnutným sprievodným javom kritiky, to znamená, či primárnym cieľom kritiky nie je hanobenie či zneuctenie danej osoby. Treba teda rozlišovať medzi kritikou prípustnou (oprávnenou) a medzi kritikou, ktorá môže tvoriť podstatu neoprávneného porušenia práva na česť (dobrú povesť). Ak má byť kritika prípustná, musí byť vecná, konkrétna a primeraná (zodpovedajúca) čo do obsahu, formy a miesta. Vecnosť kritiky vyžaduje, aby kritika vychádzala z pravdivých skutočností (podkladov) ako premís pre hodnotiaci úsudok. Hodnotiaci úsudok musí byť totiž záverom, ktorý možno na základe uvedených skutočností logicky dôvodiť. Konkrétnosť kritiky znamená, že hodnotiaci úsudok sa musí opierať o konkrétne skutočnosti. Primeranosť kritiky čo do obsahu, formy a miesta (použitými výrazmi, formuláciami, spojeniami), znamená, že nevybočuje z medzí nutných k dosiahnutiu sledovaného a zároveň spoločensky uznávaného účelu (cieľa). (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 4Cdo 149/2009).
37. Test pomernosti možno zhrnúť do nasledujúcich otázok.
1. aké závažné je obvinenie/zásah,
2. do akej miery je predmetný problém záležitosťou verejného záujmu,
3. ako pracoval šíriteľ so zdrojmi,
4. aké úsilie vyvinul šíriteľ k overeniu pravdivosti použitých informácii,
5. aký je štatút informácie,
6. ako je komentovaná záležitosť naliehavá,
7. bola napadnutá strana požiadaná o komentár a aký je jej postoj,
8. obsahovalo oznámenie podstatu udalosti očami šíriteľa,
9. aký bol tón oznámenia,
10. aké boli okolnosti zverejnenia vrátane ich načasovania (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci IV. ÚS 23/05).
38. Zo strany žalovaného došlo ku konaniu, ktorého následkom sa znížil mravný profil žalobcu a bolo preukázané, že tento zásah bol objektívne spôsobilý takúto ujmu osobnosti žalobcu privodiť. Zo strany žalovaného nešlo s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti o primeranú formu. /AKO/
39. Odvolací súd v preskúmavanej veci pri riešení konfliktu slobody prejavu a práva na ochranu osobnosti má za to, že vyjadrenia žalovaného prekročili medze slobody prejavu a súhlasí so súdom prvej inštancie, že spornými výrokmi žalovaného došlo k neprimeranému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu a má za to, že tento zásah presiahol určitú prípustnú intenzitu, ktorú nemožno v spoločnosti tolerovať a je dôvodné za neprimeraný zásah priznať relutárnu náhradu.
40. Žalovaného treba považovať v danom prípade za „nositeľa" slobody prejavu. Obsahom jeho vyjadrení boli veci verejného záujmu, keďže žalobca pracoval ako policajt. Osoby verejného záujmu nemôžu zabrániť tomu, aby sa stali predmetom spravodajskej činnosti v rámci podávania informácií (pokiaľ sa tak deje vo verejnom záujme) a sú z týchto dôvodov vystavené širšej kontrole verejnosti a jej prísnejšiemu hodnoteniu než ostatné osoby. V prípade týchto osôb dochádza k zúženiu priestoru ich súkromnej sféry, v dôsledku čoho sa primerane znižuje aj úroveň ochrany ich osobnostných práv. Treba však zdôrazniť, že aj pri zohľadnení tejto stránky veci nemožno prehliadať prípustné medze realizácie

slobody prejavu a práva na informácie, ktoré boli v danom prípade žalovaným prekročené zverejnením informácií neoverených.
41. K odvolaciemu argumentu žalovaného, že výrok bol spôsobilý zasiahnuť do práva žalobcu na ochranu osobnosti až spôsobom, akým bol medializovaný, odvolací súd konštatuje, že v tomto smere sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie. Slovenská národná strana z vlastnej iniciatívy zvolala tlačovú konferenciu, na ktorú boli prizvané aj médiá, a to práve za účelom šírenia toho, čo na tejto konferencii odznie. Žalovaný sa teda nemôže zbaviť svojej zodpovednosti s poukazom na to, že on tieto výroky predniesol pred užšou skupinou prítomných osôb, a ďalej ich už rozširovali médiá. Žalovaný si bol dobre vedomý toho, že médiá boli pozvané a napokon sa konferencie aj zúčastnili práve s úmyslom informovať verejnosť o obsahu a priebehu konferencie, a zároveň si žalovaný musel byť dobre vedomý, že čokoľvek z toho, čo na konferencii prednesie, môže byť medializované.
42. Žalovaný ďalej v súvislosti so zverejnením mena a priezviska tvrdí, že verejnosť by bez ďalšieho nebola schopná spojiť si žalobcu s osobou, ktorú spomenul žalovaný. Na margo tohto tvrdenia je potrebné dať do pozornosti, že žalovaný okrem mena a priezviska zverejnil aj ďalšie „indície“, ktoré do značnej miery zužovali okruh osôb, o ktoré by mohlo ísť a ktoré smerovali k osobe žalobcu, keď uviedol, že žalobca je príslušníkom Policajného zboru Slovenskej republiky a bol zaradený do tímu Úradu bola s organizovanou kriminalitou, detašované pracovisko Žilina. Uvedením mena, priezviska a presného pracovného zaradenia žalobcu v Úrade bola s organizovanou kriminalitou, detašované pracovisko Žilina žalovaný presne konkretizoval osobu, o ktorej hovoril, nešlo teda o zverejnenie „abstraktného“ mena a priezviska, ako sa to žalovaný snaží obhájiť.
43. Žalovaný ďalej v odvolaní uvádza, že výrok bol v časti väzobného stíhania pravdivý, a že práve táto časť bola jediná, ktorá mohla spôsobiť žalobcom opísané následky. Vzhľadom na to, že v tejto časti bol výrok pravdivý, nebol podľa žalovaného spôsobilý takého zásahu, ktorý by odôvodňoval priznanie primeraného zadosťučinenia.
44. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 19.4.1994 sp. zn.: 1 Co 25/94, podľa ktorého: „Skutočnosť, že určité správanie fyzickej osoby bolo ako skutok predmetom trestného konania, alebo občianskeho súdneho konania, nebráni tomu, aby sa následná reakcia iných osôb na toto správanie stala predmetom konania o ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka“ a rozsudok Najvyššieho súdu SR z 24. júna 1998 sp. zn.: 1 Co 15/97 (R 45/2000), v ktorom sa uvádza: „Ak k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby dôjde televíznym vysielaním, treba vždy vychádzať z toho, že mal širokú publicitu. Takýto zásah, spočívajúci v tvrdenej, avšak právoplatným rozsudkom súdu nepreukázanej trestnej činnosti, v podstate zakladá nárok oprávnenej osoby domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch“.
45. Na spomínanej tlačovej konferencii žalovaný verejne poukázal na údajnú trestnú činnosť, aj keď v čase, kedy tak žalovaný urobil, neexistoval právoplatný rozsudok, ktorým by bol žalobca uznaný vinným zo spáchania trestného činu. Aj keď samotný výrok o väzbe a trestnom stíhaní žalobcu bol vo svojej podstate pravdivý, treba brať ohľad aj na okolnosti, za akých bol odprezentovaný. Zo strany žalovaného nešlo len o neutrálne, nič nehodnotiace skonštatovanie faktov bez negatívneho podtónu, emócií, či akýchkoľvek pridaných invektív, naopak v celkovom kontexte žalovaný vykreslil osobu žalobcu v negatívnom svetle.
46. Žalovaný ďalej uvádza, že „kritika podľa ustálenej judikatúry je oprávnená, ak nie sú prekročené medze vecnej kritiky opierajúcej sa o pravdivé skutočnosti a z nich vyplývajúce závery a tieto skutočnosti to odôvodňujú a ak je kritika primeraná obsahom a formou“ a poukazuje na právo na kritiku a na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 30.09.2004 sp. zn. 30Cdo/179/2004. V spore o ochranu osobnosti je možné právo na kritiku použiť ako obranu žalovaného vtedy, ak sporné vyjadrenie je kritikou na adresu poškodenej osoby - žalobcu. V danom prípade, podľa tvrdenia samotného žalobcu, išlo o kritiku štátnych orgánov, nie žalobcu. Ak teda žalovaný kritizoval štátne orgány (s použitím informácií o väzbe žalobcu) je bezpredmetné, či išlo o kritiku oprávnenú a vecnú, nakoľko predmetom sporu nie je výrok žalovaného ani jeho kritika namierená voči štátnym orgánom. Podstatou veci je to, že žalovaný v rámci kritiky štátnych orgánov zverejnil informácie o žalobcovi. Je tiež potrebné poznamenať, že žalovaný mohol príslušné štátne orgány skritizovať aj bez spojitosti so žalobcom, resp. uvedenia informácií o ňom.
47. Možno tiež bez väčších pochybností predpokladať, že žalovaný na konferencii predstúpil s vopred pripraveným prejavom, presne vedel, na akú tému a o čom bude rozprávať. Mal teda dostatok času a zo svojej pozície aj dostatok priestoru na to, aby si informácie, ktoré mienil zverejniť, riadne overil. Odvolací súd si vie predstaviť, že výroky žalovaného by bolo možné posudzovať miernejšie, ak by bol žalovaný pred reportérmi a kamerami v priamej konfrontácii so žalobcom „zahnaný do kúta“ a v akomsi zmätku a chaose by vyslovil neoverené a nepravdivé informácie

48. Žalobcom uvedené odvolacie argumenty sú totožné s jeho argumentáciou v prvoinštančnom konaní, súd prvej inštancie sa s nimi vysporiadal v odôvodnení napadnutého rozsudku a nie sú spôsobilé privodiť zmenu rozhodnutia v odvolacom konaní.
49. K rozsudkom, na ktoré žalobca vo svojom odvolaní poukazuje, odvolací súd poznamenáva, že každé porušenie práva na ochranu osobnosti je individuálne, pri rozhodovaní v konaní o ochranu osobnosti treba prihliadať na mnoho okolností a špecifík. Tieto konania nemožno paušalizovať a bez ďalšieho porovnávať aj priznanú nemajetkovú ujmu.
50. Na základe vykonaného dokazovania a súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu mal odvolací súd za preukázané, že vyjadrenie žalovaného bolo objektívne spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu, preto má žalobca právo na zadosťučinenie v podobe ospravedlnenia. Ospravedlnenie by malo byť realizované v takom rozsahu, v akom došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti, a to preto, aby ospravedlnenie bolo prístupné takému počtu osôb, k akému sa dostali aj pôvodné vyjadrenia žalovaného. Podľa názoru odvolacieho súdu na dosiahnutie tohto účelu úplne postačuje ospravedlnenie prostredníctvom televízie TA3. Televízia TA3 je televízia s vysielaním na celom území Slovenskej republiky. Ak teda pôvodná správa, bola zverejnená s dosahom na celé územie Slovenskej republiky, a teda všetkým jej obyvateľom, zverejnením ospravedlnenia televíziou TA3, bude aj ospravedlnenie sprístupnené rovnakej mase ľudí. Uvedené detto platí aj pre možnosť žalobcu, v prípade nesplnenia povinnosti žalovaným, uverejniť ospravedlnenie na náklady žalovaného v ľubovoľnej televízii a denníku.
51. „Pre priznanie primeraného zadosťučinenia sa nevyžaduje existencia následkov zásahu, ale postačuje už len samotná spôsobilosť privodiť ujmu na osobnostných právach a satisfakčná žaloba je prostriedok ochrany osobnostných práv, ktorého cieľom je dosiahnutie primeraného zadosťučinenia pre fyzickú osobu, ktorej osobnostné právo bolo porušené a to so zreteľom na to, že zásah obyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 1Cdo 113/2009).
52. Vychádzajúc z informácií verejne prednesených žalovaným, tieto mali znevažujúcu povahu, keď v celkovom kontexte podali negatívny obraz o osobe žalobcu. Zásah do práv žalobcu bol neprimeraný posúdiac to z hľadiska formy a obsahu. Vyššie citované výroky vedome vyvolali pochybnosti o dôveryhodnosti, profesionálnej a občianskej cti žalobcu a so zreteľom na konkrétne okolnosti prejednávanej veci boli spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu na jeho osobnostných právach. Boli splnené zákonné predpoklady na poskytnutie ochrany priznaním relutárnej náhrady.
53. Pokiaľ ide o funkciu nemajetkovej ujmy v peniazoch pri ochrane osobnostných práv odvolací súd dáva do pozornosti nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci I. ÚS 1586/09) cit.: „32. Podle ustanovení § 13 odst. 1 a 2 obč. zák. má fyzická osoba právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněného zásahu do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů, a aby bylo dáno přiměřené zadostiučinění, přičemž pokud by se nejevilo postačujícím toto (morální) zadostiučinění proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti, má fyzická osoba též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích (tzv. relutární náhrada). Cit ust. § 13 odst. 2 obč. zák. pro přiznání relutární náhrady předpokládá značnou míru dotčení osobnosti fyzické osoby, a to za situace, kdy by se tak nejevilo postačujícím morální zadostiučinění podle § 13 odst. 1 obč. zák. Ústavní soud si je vědom, že optimalizace mezi základními funkcemi přiměřeného zadostiučinění a specifika každého jednotlivého případu vylučují pevnou, zákonem stanovenou standardizaci sazeb či hranic (ať minimální nebo maximální), exaktní metodiku výpočtu nebo existenci nějakého bodového ohodnocení, na jejichž základě by se výše relutární náhrady přiznávané soudem stanovovala a které mohou být v žalobách požadovány. Pokud by se zákonodárce uchýlil k takovému řešení, potenciální rušitel osobnostních základních práv by snáze mohl kalkulovat rizika spojená s jeho protiprávním počínáním (srov. k tomu P. Hajn: K přiměřenému zadostiučinění ve sporech o ochranu osobnosti. Bulletin advokacie č. 4/2003, str. 9). Stanovení výše náhrady je tak ze zákona věcí volné úvahy soudu (§ 136 o.s.ř.), která musí být odůvodněna a musí mít svůj základ ve zjištěném skutkovém stavu ohledně obou zákonem předvídaných kritérií, tj. Ohledně závažnosti vzniklé újmy i ohledně okolností, za nichž k porušení práva došlo (§ 13 odst. 3 obč. zák.). ... Nicméně i s ohledem na skutečnost, že se dosavadní judikatura obecných soudů v oblasti ochrany osobnostních práv, zejména při stanovení výše náhrady nemajetkové újmy v penězích do značné míry liší (především co do konkrétně přiznávaných částek ve skutkově i právně podobných případech), je nezbytné trvat na požadavku, aby obecné soudy ve své judikatuře respektovaly určitá společná, obecná kritéria, jež by vždy braly v úvahu při určení konkrétního způsobu či stanovení výše přiměřeného zadostiučinění. Základním a určujícím hlediskem pro stanovení uvedených měřítek musí být hledisko závažnosti a intenzity („blízkosti“) zásahu do práv náležejících do tzv. intimní sféry soukromého života jednotlivce, dotýkající se samé podstaty lidství a lidské důstojnosti, který je s ohledem na její význam

nezbytné vnímat jako zásah nejcitlivější a nejzávažnější, bez ohledu na skutečnost, zda se jedná o jednotlivce veřejně činného, známého či nikoliv (srov. k tomu např. rozhodnutí ESLP ze dne 25. 11. 2008 ve věci Biriuk proti Litvě (č. 23373/03). Lidská důstojnost totiž představuje nejvyšší hodnotu stojící v základu celého českého právního řádu, jakož i ústavního pořádku a lze ji tak nahlížet jako finální účel obou zmíněných, jimž dodává legitimitu (viz preambule k Ústavě ČR). Tím se lidská důstojnost stává objektivní ústavní kategorií a působí ve vztahu k ostatním, jinak nehierarchicky uspořádaným základním právům (klasickým a politickým), jako hodnota nadřazená. Pod zorným úhlem výše uvedeného je tak jakýkoliv zásah či snížení lidské důstojnosti skutečně nezbytné vnímat jako zásah velmi závažný a tedy i stěží reparovatelný, neboť lidská důstojnost je hodnotou horizontálně neporovnatelnou s ostatními ústavními hodnotami či společenskými normami, je zcela nenahraditelná jiným statkem, tím méně je pak hodnotou kvantifikovatelnou či vyčíslitelnou v penězích. Obecné soudy by tak měly brát v úvahu vyzařování jednotlivých základních práv a ústavních hodnot do aplikované právní normy a rozhodnout s ohledem na ně, tj. poskytnout jim co nejširší a nejadekvátnější ochranu, v případě zásahu do základního práva na soukromý a rodinný život (čl. 10 Listiny a čl. 8 odst. 1 Úmluvy), včetně práv dotýkajících se tzv. intimní sféry soukromého života jednotlivce a tedy samé podstaty lidství a lidské důstojnosti o to více zesílené. Tyto povinnosti soudů je možné dovodit z čl. 1 odst. 1 a čl. 4 Ústavy ČR, které vymezují demokratický právní stát v jeho materiálním smyslu, tj. založeném na úctě k základním právům a svobodám jednotlivce, jež staví pod ochranu soudní moci.“

54. Zmyslom nemajetkovej ujmy v peniazoch je určenie vzťahu medzi mierou ujmy na hodnotách ľudskej osobnosti a konkrétnym finančným vyjadrením takejto ujmy. Vždy ide o nástroj, ktorého úlohou je zabezpečiť ochranu a rešpektovanie osobnosti fyzickej osoby (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci 30Cdo 1542/2003).

55. Nemožno prehliadnuť, že náhrada priznaná podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka má plniť nielen funkciu satisfakčnú (poskytnúť zadosťučinenie v peniazoch tam, kde sama morálna satisfakcia nevyjadruje dostatočne podstatu zásahu a okolnosti, za ktorých k nemu došlo) a reparačnú (nahradiť vzniknutú ujmu), ale aj preventívno-sankčnú [na toho, kto do chránených práv zasiahol, má pôsobiť tak, a by sa v budúcnosti vyhol obdobným zásahom do chránených osobnostných práv. ... (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 3Cdo 106/2012)

56. Odvolací súd pri posudzovaní závažnosti týchto dôsledkov neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobcu vychádzal z celého komplexu okolností, za ktorých k zásahu došlo. Aj podľa názoru odvolacieho súdu bola znížená dôveryhodnosť žalobcu tým, že bol v správe stotožnený s policajtom, ktorý sa mal pridať do tímu, účelom ktorého malo byť dostať Slotu. Po tom, čo by úlohu splnil, bol by omilostený a povýšený. Tejto správe predchádzalo konštatovanie, že Jaroslav Dujava je stíhaný pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa a bol preto vo väzbe 8 mesiacov.

57. Odvolací súd preto za dôvodnú považoval výšku náhrady 3000 Eur a v tomto smere sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie, na ktoré v plnej miere odkazuje a osvojuje si ho. Svoj záver o primeranej výške peňažnej náhrady ujmy, ktorá bola spôsobená žalobcovi, vyvodil aj z charakteristiky objektu a subjektu zásahu. S prihliadnutím na to, kto, o kom a v akom periodiku uviedol nepravdivé difamačné údaje, dospel odvolací súd k záverom, že negatívne dôsledky verejných vyjadrení žalovaného na adresu žalobcu nepriaznivo ovplyvnili najmä osobný a rodinný život. Televízia umožňuje publicitu s pôsobnosťou na celé Slovensko, čo umocnilo negatívne dopady na osobnostnú sféru žalobcu. Odvolací súd v danom prípade opodstatnene zohľadnil, že správa mala negatívny dopad na viaceré osobnostné práva žalobcu (meno, osobnú česť, dôstojnosť, spoločenskú vážnosť) a z časti zasiahla do profesionálnej sféry žalobcu spôsobom, pri ktorom bola súdom prvej inštancie priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch primeraná zásahu a ním vyvolaným dôsledkom. Žalobcom požadovanú výšku náhrady 66 387,84 eur považuje odvolací súd za neprimeranú, a to vzhľadom na reálny rozsah negatívnych dôsledkov vyjadrení žalovaného na život žalobcu. Ako už konštatoval odvolací súd, vyjadrenia žalovaného mali negatívny dopad na život žalobcu, nie však v takom rozsahu, ktorá by odôvodňovala náhradu vo výške 66 387,84 eur. Dobré meno, česť a spoločenská vážnosť žalobcu v očiach verejnosti boli síce dotknuté, ale nie v takej miere ako to tvrdí žalobca, o čom svedčí aj to, že verejnosť mu prejavila dôveru, keď bol zvolený za starostu. Pokiaľ ide o profesionálny život žalobcu, zvýšené kontroly a prepustenie zo služobného pomeru, odvolací súd konštatuje, že táto oblasť života žalobcu mohla byť do istej miery ovplyvnená aj výrokmi žalovaného, čo však nebolo hodnoverne preukázané, a napokon profesionálny život žalobcu mohol byť ovplyvnený tým, že meno žalobcu bolo spájané s trestnou činnosťou. Rovnako aj ponúknutá a neuskutočnená spolupráca so školou sv. Alžbety mohla byť dôsledkom iných skutočností, ako je negatívna medializácia mena žalobcu. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení nepredložil oficiálne stanovisko vedenia spomínanej vysokej školy.

58. Uvedené skutočnosti odvolací súd zohľadnil a potvrdil výšku relutárnej náhrady. Takto stanovená výška primeranej náhrady za spôsobenú ujmu na osobnostných právach žalobcu zodpovedá vyššie uvedeným funkciám tejto náhrady, nie je pre žalovaného likvidačná a zároveň zohľadňuje mieru a intenzitu negatívnych dôsledkov na život žalobcu.
59. Majúc na zreteli uvedené odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil rozsudok v jeho napadnutých častiach. Vyhovujúce výroky rozsudku s výnimkou povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 3 000 Eur ani výrok o zamietnutí žaloby v časti povinnosti žalovaného ospravedlniť sa za porušenie prezumpcie neviny žalobcu odvolaním napadnuté neboli, preto o nich odvolací súd nerozhodoval.

60. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 470 ods. 2 prvá veta 1 CSP v spojení s § 224 ods. 4 a §151 ods. 3 O.s.p.).
61. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.
Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).